

P6_TA(2005)0334

Katastrofy naturalne (pożary i powodzie)

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie tegorocznych katastrof naturalnych (pożarów i powodzi) w Europie

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, 6 oraz 174 Traktatu WE,
- uwzględniając swoje rezolucje: z dnia 5 września 2002 r. w sprawie powodzi w Europie¹, z dnia 13 stycznia 2005 r. w sprawie wyniku konferencji w Buenos Aires na temat zmian klimatycznych², z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie suszy w Portugalii³ i z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie suszy w Hiszpanii⁴,
- uwzględniając Protokół z Kioto do Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) z 11 grudnia 1997 r. oraz ratyfikację Protokołu z Kioto przez WE w dniu 31 maja 2002 r.,
- uwzględniając sprawozdanie naukowe Instytutu Zrównoważonego Rozwoju i Badań Wspólnego Centrum Badawczego Komisji w sprawie zmian klimatu i europejskich zagadnień dotyczących wody⁵,
- uwzględniając rozporządzenie „Forest Focus”⁶,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 listopada 1988 r. w sprawie europejskiej strategii leśnej (COM(1998)0649),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 29 września 2004 r. dotyczący przyszłego programu Life+ (COM(2004)0621),
- uwzględniając nowy Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie zdolności reagowania UE w wypadku katastrof i kryzysów (COM(2005)0153),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 kwietnia 2005 w sprawie poprawy środków

¹ Dz.U. C 272 E z 13.11.2003, str. 471.

² Teksty przyjęte, P6_TA(2005)0005.

³ Teksty przyjęte, P6_TA(2005)0139.

⁴ Teksty przyjęte, P6_TA(2005)0197.

⁵ http://ies.jrc.cec.eu.int/fileadmin/Documentation/Reports/Inland_and_Marine_Waters/Climate_Change_and_the_European_Water_Dimension_2005.pdf.

⁶ Rozporządzenie (WE) nr 2152/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie monitorowania lasów i zależności ekologicznych we Wspólnocie (Forest Focus) (Dz.U. L 324 z 11.12.2003, str. 1). Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 788/2004 (Dz.U. L 138 z 30.4.2004, str. 17).

ochrony cywilnej (COM(2005)0137),

- uwzględniając art. 103 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze zmienność europejskiego klimatu, niszczycielskie pożary i gwałtowne powodzie, które niosły śmierć i spustoszenie na kontynencie europejskim – w Państwach Członkowskich UE, w państwach kandydujących i w państwach sąsiadujących z UE – w ciągu lata 2005 roku; mając na uwadze, że huragan Katrina spowodował bezprecedensowe zniszczenia w amerykańskich stanach Luizjany, Missisipi i Alabamy;
- B. mając na uwadze, że w krajach dotkniętych katastrofami setki osób – strażaków, wojskowych, cywilów i wolontariuszy – poniosły śmierć w walce ze szczególnie gwałtownymi pożarami i groźnymi powodziąmi;
- C. mając na uwadze zasięg szkód spowodowanych tymi katastrofami w Europie, a mianowicie zniszczenie setek tysięcy hektarów lasów i innej roślinności, winnic, gajów oliwkowych, sadów, domów mieszkalnych oraz infrastruktury rolniczej w Portugalii, Hiszpanii, Francji i Grecji;
- D. mając na uwadze, że część tych pożarów ma związek z suszą i wysokimi temperaturami, jakie występują tego lata, lecz także ze stanem zaniedbania, w jakim znajduje się wieś, niewystarczającymi zabiegami konserwacyjnymi w lasach, sadzeniem nieodpowiednich gatunków drzew oraz znaczną działalnością przestępczą;
- E. mając na uwadze, że wyjątkowo silna susza, która nawiedziła południową Europę, przyczyniła się do zmniejszenia wilgotności gleby, zwiększając tym samym zagrożenie pożarami lasów oraz ułatwiając rozprzestrzenianie się tych pożarów; mając na uwadze, że w ciągu ubiegłych kilku lat odnotowano liczne przypadki suszy oraz rosnącą liczbę pożarów lasów w południowej Europie, co przyczynia się do pustynnienia wielu regionów i negatywnie wpływa na rolnictwo, hodowlę i zasoby leśne;
- F. mając na uwadze, że zmiany klimatyczne stanowią jedno z najważniejszych wyzwań XXI wieku, gdyż niosą poważne negatywne konsekwencje środowiskowe, ekonomiczne i społeczne dla całego świata; mając na uwadze, że cele zapisane w Protokole z Kioto stanowią istotny warunek globalnej strategii dotyczącej zmian klimatycznych, jednak istnieje potrzeba wyznaczenia dalszych celów do realizacji po 2012 roku;
- G. mając na uwadze straty ekonomiczne i społeczne spowodowane przez pożary i powodzie w lokalnej gospodarce, działalności produkcyjnej i turystyce;
- H. mając na uwadze, że pożary są wspólnym i powracającym problemem w całej południowej Europie oraz że środowisko leśne i klimat tej części Europy czynią ją jednym z najbardziej zagrożonych obszarów Unii;
- I. mając na uwadze, że po raz drugi w ciągu czterech lat kraje środkowej, wschodniej i północnej Europy zostały nawiedzone przez groźne powodzie, które bezpośrednio dotknęły tysiące rodzin, ich domy i inne rodzaje własności prywatnej, a także infrastrukturę publiczną i rolnictwo;
- J. mając na uwadze, że Państwa Członkowskie, w szczególności państwa korzystające z Funduszu Spójności, a także państwa kandydujące i sąsiednie mają trudności w radzeniu

sobie z tak poważnymi katastrofami naturalnymi bez pomocy, oraz że oczywistym jest, iż potrzebują one solidarności i wsparcia;

- K. mając na uwadze, że skutki pożarów oraz straty spowodowane przez powodzie dotyczą często obszarów transgranicznych oraz że w związku z tym istotne jest udoskonalenie wspólnych środków walki z katastrofami naturalnymi oraz wspólnotowych mechanizmów obrony cywilnej;
- L. mając na uwadze, że polityka rozwoju obszarów wiejskich nie wystarcza do rozwiązania tego problemu; odnotowując z zaskoczeniem, że w ramach nowego EFFROW pomoc dla rolników na tworzenie zapór przeciwpożarowych nie będzie już finansowana;
- M. mając na uwadze, że w komunikacie Komisji w sprawie europejskiej strategii leśnej nie zaproponowano konkretnych środków walki z pożarami, mimo że są one głównym czynnikiem powodującym niszczenie lasów Europy;
- N. odnotowując komunikat Komisji w sprawie zarządzania ryzykiem i w sytuacjach kryzysowych w rolnictwie, a także komunikaty w sprawie zdolności reagowania w wypadku katastrof i kryzysów oraz w sprawie doskonalenia działań związanych z obroną cywilną;
 - 1. wyraża swoją solidarność i składa wyrazy głębokiego współczucia rodzinom tych, którzy stracili życie, oraz mieszkańcom regionów dotkniętych kataklizmami w ciągu tego tragicznego lata; składa hołd poświęceniu strażaków i ludności cywilnej, ryzykujących życie w walce z ogniem;
 - 2. jest zdania, że konsekwencje tych katastrof dotyczą nie tylko poszczególnych krajów, i że wymagają one rzeczywistego zaangażowania na poziomie europejskim;
 - 3. z zadowoleniem przyjmuje solidarność okazaną przez UE i jej Państwa Członkowskie – zarówno wobec Państw Członkowskich, jak i państw kandydujących – oraz cenną pomoc zaoferowaną przez ich władze i służby ratownicze;
 - 4. wyraża zaniepokojenie rosnącą liczbą katastrof naturalnych, które zdaniem ekspertów w dużej mierze spowodowane są zmianami klimatycznymi, z uwagi na zwiększenie skali najpoważniejszych przypadków;
 - 5. powtarza opinię, że Protokół z Kioto nadal jest głównym narzędziem globalnej strategii na rzecz powstrzymania zmian klimatycznych; wzywa Komisję do przedsięwzięcia kroków w celu zapewnienia przestrzegania zobowiązań podjętych na konferencji w Kioto oraz w jej następstwie; interpretuje ekstremalne zjawiska klimatyczne jako kolejny znak, iż istnieje potrzeba ambitnych działań w skali światowej w celu powstrzymania zmian klimatu;
 - 6. zgadza się, że zasady dotyczące Funduszu Solidarności powinny zostać pilnie zmienione, tak by wyraźnie włączona została pomoc dla ludności dotkniętej katastrofami takimi, jak susza czy pożary lasów oraz nalega na potrzebę natychmiastowego dostarczenia jej dotkniętym obszarom i krajom, oraz aby zobowiązać władze krajowe do informowania obywateli o wsparciu finansowym UE i nadania mu realnych kształtów w przypadku indywidualnych projektów;
 - 7. przypomina o Funduszu Solidarności w budżecie UE i wyraża nadzieję, że Komisja szybko

- uwolni niezbędne środki finansowe, gdy tylko dane Państwa Członkowskie przedłożą wnioski o pomoc, w tym pomoc przedakcesyjną, w celu wsparcia krajów kandydujących i krajów trzecich w sprawnym usunięciu skutków powodzi;
8. wzywa Komisję do dalszej współpracy z władzami krajowymi w celu wsparcia ludności dotkniętej katastrofami, zminimalizowania środowiskowych skutków pożarów i powodzi, udostępnienia pomocy publicznej na rzecz odbudowy potencjału produkcyjnego w dotkniętych obszarach, działania na rzecz tworzenia miejsc pracy oraz podjęcia odpowiednich działań w celu zrekompensowania kosztów społecznych towarzyszących utracie pracy i innych źródeł dochodu; zachęca również Komisję do przyśpieszenia wszelkich właściwych wspólnotowych procedur administracyjnych, a mianowicie procedur dotyczących potrzeby przekształcenia funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności oraz do uelastycznienia nader sztywnego systemu obsługi tychże funduszy;
 9. wzywa Komisję i Państwa Członkowskie do pracy na rzecz ściślejszej współpracy w dziedzinie środków ochrony cywilnej w wypadku katastrof naturalnych z myślą o zapobieganiu im oraz minimalizowaniu ich niszczących skutków poprzez wczesne ostrzeżenie odpowiednich służb, koordynację i narzędzia logistyczne, w szczególności poprzez udostępnienie dodatkowych środków ochrony cywilnej na wypadek poważnych sytuacji kryzysowych oraz tworzenie wspólnych przygranicznych jednostek ochrony cywilnej;
 10. wzywa Radę aby nie lekceważyła potrzeby długoterminowych inwestycji w dziedzinie strategii zapobiegania takim katastrofom i/lub ograniczania powodowanych przez nie strat oraz aby nie zaniechała tym samym swojej strategii ograniczającej przyszłą perspektywę finansową do 1 % DNB UE;
 11. wzywa Komisję do przeprowadzenia szczegółowej analizy przyczyn, skutków i następstw pożarów, które miały miejsce tegorocznego lata, zwłaszcza w lasach Europy, do przedstawienia projektów rozwoju wspólnotowej polityki na rzecz opanowania pożarów lasów oraz do sporządzenia wspólnego protokołu przeciwpożarowego; wzywa do ponownego zalesienia dotkniętych obszarów w oparciu o ich charakterystykę bioklimatyczną i środowiskową, przy użyciu gatunków i odmian bardziej odpornych na pożary i susze oraz przystosowanych do lokalnych warunków; podkreśla potrzebę udzielenia wsparcia przez UE przy odtworzeniu tych lasów;
 12. wzywa Komisję do wspierania działań na rzecz bardziej zrównoważonego korzystania z wody, gleby i biologicznych zasobów, zwłaszcza w Europie Południowej, w tym działań mających na celu podniesienie poziomu publicznej świadomości;
 13. ubolewa nad decyzją Rady o zniesieniu pomocy dla rolników na tworzenie zapór przeciwpożarowych i wzywa do ponownego wprowadzenia takiego finansowania; podkreśla potrzebę rozwoju strategii związanych ze skutecznym zapobieganiem pożarom lasów, ponownie stwierdzając, że Komisja musi wspierać działania związane z monitorowaniem i zapobieganiem, szczególnie w ramach rozporządzenia „Forest Focus” oraz nowej strategii leśnej Unii Europejskiej, z myślą o ochronie lasów Wspólnoty przed pożarami i o finansowaniu, w szczególności, odpowiednich środków zapobiegania pożarom lasów, takich jak przecinki przeciwpożarowe, drogi leśne, punkty dostępu, punkty czerpania wody i programy gospodarki leśnej;
 14. zaleca utworzenie europejskiego obserwatorium susz, pustynnienia, powodzi i innych

skutków zmian klimatycznych w celu gromadzenia informacji i zapewnienia skuteczniejszego reagowania;

15. uważa, że szkody wyrządzone przez ostatnie wydarzenia jeszcze bardziej przekonują, że zapobieganie ostatecznie okaże się mniej kosztowne niż konsekwencje globalnego efektu cieplarnianego; uznaje, że wiele polityk koniecznych dla powstrzymania niebezpiecznej zmiany klimatycznej przyniesie rezultaty w kategoriach zmniejszenia zależności od ropy naftowej, poprawienia jakości powietrza oraz generując oszczędności;
16. zwraca się o wzmocnienie polityki leśnej na szczeblu Unii Europejskiej poprzez przyznanie jej większego znaczenia w zakresie wielofunkcyjnej roli rolnictwa europejskiego w dwóch celach: utrzymania liczby i zapewnienia zatrudnienia dla ludności wiejskiej oraz zdecydowanego i znacznego powiększenia obszarów leśnych;
17. zwraca się do Komisji o włączenie do wydatków kwalifikujących się do odpowiednich instrumentów finansowych możliwości współfinansowania sprzętu technologicznego mającego na celu zapobieganie i zwalczanie pożarów leśnych, włącznie ze środkami powietrznymi;
18. zwraca się o nasilenie środków karnych za akty przestępcze niszczące środowisko, w szczególności za akty mające związek z wywoływaniem pożarów leśnych;
19. zwraca się, niezależnie od przepisów urbanistycznych, mających na celu zapobieganie spekulacji spalonymi terenami, o przyjęcie innych środków w celu obowiązkowego odnawiania drzewostanu na obszarach dotkniętych pożarami oraz prawidłowego utrzymania posiadłości leśnych przez ich właścicieli;
20. zwraca się do Komisji o zwiększenie środków na badania w zakresie zapobiegania powodziom oraz o skoordynowanie prac badawczych prowadzonych przez różne Państwa Członkowskie w celu opracowania w krótkim czasie spójnej polityki energetycznej i transportowej w zakresie zapobiegania zagrożeniom;
21. zobowiązuje się ze swojej strony do realizacji niezbędnych inicjatyw w celu przyjęcia na szczeblu europejskim strategii średnioterminowego i długoterminowego przewidywania i zapobiegania pożarom leśnym;
22. wzywa Konferencję Przewodniczących do:
 - udzielenia zgody na przygotowanie sprawozdania z własnej inicjatywy w sprawie pożarów, susz i powodzi przez Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w ramach procedury współpracy;
 - zorganizowania wspólnego posiedzenia na temat pożarów, susz i powodzi;
 - udzielenia zgody na oficjalną wizytę w rejonach środkowej i południowej Europy dotkniętych katastrofami naturalnymi w ciągu tegorocznego lata;
23. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Radzie, rządów Państw Członkowskich dotkniętych pożarami oraz władzom lokalnym w dotkniętych obszarach.